

Nr 22.

Ankom till riksdagens kansli den 11 mars 1932 kl. 1 e. m.

Utlåtande i anledning av Kungl. Maj:ts proposition angående anslag ur kyrkofonden för reparationer å den åt kyrkoherden i Korpilombolo församling upplåtna prästgården.

Genom en den 12 februari 1932 dagtecknad, till lagutskott hänvisad proposition, nr 99, vilken behandlats av första lagutskottet, har Kungl. Maj:t, under åberopande av propositionen bilagt utdrag av statsrådsprotokollet över ecklesiastikärenden, föreslagit riksdagen att till bestridande av kostnaderna för reparationer och anordnande av värmeledning vid den åt kyrkoherden i Korpilombolo församling upplåtna prästgården må ur kyrkofonden utgå ett anslag av högst 12,462 kronor.

Beträffande de skäl, som ligga till grund för förslaget, får utskottet, i den mån redogörelse därför ej lämnas här nedan, hänvisa till propositionen.

Utskottet får till en början i korthet erinra om de åtgärder, som vidtagits för att underlätta anskaffande av bostäder åt prästerna i Norrlands ödebygdsförsamlingar. De i samband med 1910 års lagstiftning i fråga om det prästerliga avlöningssystemet genomförda ändringarna beträffande anslaget till lappmarks ecklesiastikverk, kyrkliga ändamål, gjorde det omöjligt att från detta anslag anvisa medel för byggande av prästgård, och endast i rena undantagsfall kunde bidrag härtill av statsmedel påräknas. De uppgifter, som förut ålegat fonden för lappmarks ecklesiastikverk, hade till största delen övertagits av kyrkofonden, och det låg då nära till hands att med kyrkofondens hjälp underlätta lösandet av frågan om prästgårdars uppförande i Norrlands ödebygder. Efter det Kungl. Maj:t till 1925 års riksdag (se prop. nr 213/1925) och kyrkomöte framlagt förslag i ämnet samt detta förslag vunnit bifall, utfärdades den 21 november 1925 lag, nr 456, angående anlåtande av kyrkofonden för uppförande av prästgårdar inom vissa delar av Härnösands och Luleå stift. I 1 § av denna lag förordnas, att i de fall, då inom sagda stift tjänlig prästgård saknas för sådan kyrkoherde eller komminister, som i därför stadgad ordning förklarats berättigad

*Bestämmelser
om anslag
för byggande
av prästgård.*

att uppbära ödebygdstillägg, Konungen må — därest lämplig bostad för befattningshavaren icke finnes att förhyra och ett fullgörande av den pastoratet åliggande skyldigheten att bygga ny prästgård måste med hänsyn till de ekonomiska förhållandena i pastoratet anses medföra oskäligt stor tunga för pastoratet och dess invånare — medgiva, att från kyrkofonden må under de villkor, Konungen äger bestämma, till vederbörande pastorat utlämnas ett räntefritt lån till belopp motsvarande hela eller en del av kostnaden för byggnadsskyldighetens fullgörande. Vidare stadgas i 2 § av samma lag, att i fall, som avses i 1 §, Konungen må, där särskilda förhållanden sådant påkalla, medgiva, att kostnaden för byggnadsskyldighetens fullgörande må helt eller delvis bestridas av kyrkofondens medel utan återbetalningsskyldighet för pastoratet.

Ifrågavarande lag avser sålunda att underlätta *uppförande* av nya prästgårdar i ödebygdspastorat, där lämplig bostad för präst icke kan på annat sätt beredas utan oskäligt stor tunga för pastoratet och dess invånare.

*Ansökning
1916.*

Redan år 1916 hade från Korpilombolo församling inkommit ansökning om beredande av nödiga medel för uppförande av prästgård å förutvarande kapellpredikantsbostället i församlingen. Då behovet av ny prästgård var ofrånkomligt, hade församlingen icke kunnat avvakta Kungl. Maj:ts beslut i ärendet utan nödgats åren 1923—1924 uppföra denna prästgård. Genom beslut den 21 november 1925 fann Kungl. Maj:t — under erinran om den samma dag utfärdade lagen angående anlåtande av kyrkofonden för uppförande av prästgårdar inom vissa delar av Härnösands och Luleå stift — församlingens omförmälda ansökning icke föranleda någon Kungl. Maj:ts åtgärd.

*Nu förevarande
ansökning.*

Församlingen har nu i en i maj 1931 hos Kungl. Maj:t gjord, av ritningar, arbetsbeskrivningar och kostnadsförslag åtföljd ansökning anfört, att prästgården måste repareras för en kostnad, som enligt vid ansökningen fogade kostnadsförslag beräknats till 12,462 kronor, samt anhållit, att detta belopp måtte från kyrkofonden tilldelas församlingen utan återbetalningsskyldighet.

Såsom stöd härför åberopar församlingen, att prästgårdens uppförande kostat nära 50,000 kronor samt att ännu 5,500 kronor återstode att gälda av härför upptaget lån, varför församlingen ej kunde bekosta de nu oundgängliga reparationerna utan svåra ekonomiska oppoffringar. Prästgården vore i det skick, vari den nu befunne sig, hälsofarlig att bebo, och reparationerna borde därför utföras sommaren 1931. Antalet bevillningskronor i församlingen hade av skilda anledningar sjunkit från 4,910: 83 år 1930 till omkring 3,637: 50 år 1931, och kommunalutskylderna, som för år 1931 utginge med 16: 90, torde till ett annat år väsentligen ökas. Vidare framhåller församlingen, att de båda grannpastoraten Övertorneå och Tärendö från kyrko-

fonden utan återbetalningsskyldighet erhållit för prästgårdsbyggnad större belopp än det av församlingen nu begärda.

Över ansökningen ha yttranden avgivits av vederbörande kontraktsprost, domkapitlet i Luleå och länsstyrelsen därstädes, vilka samtliga tillstyrkt ansökningen, ävensom av kammarkollegiet, som avstyrkt församlingens anhållan.

Föredragande departementschefen anför i propositionen:

Departementschefen.

Jämlikt lagen den 21 november 1925 angående anlåtande av kyrkofonden för uppförande av prästgårdar inom vissa delar av Härnösands och Luleå stift skulle Korpilombolo församling varit berättigad till bidrag från kyrkofonden för uppförande av ifrågavarande prästgård, därest icke församlingen på grund av den tvingande nödvändigheten att fortast möjligt anskaffa bostad åt kyrkoherden måst färdigbygga prästgården före lagens tillkomst. Genom att för kyrkoherdens bästa påskynda och själv bekosta detta byggnadsarbete kan församlingen sålunda anses hava besparat kyrkofonden en utgift. Prästgården har nu visat sig vara i oundgängligt behov av den ifrågasatta reparationen och anordnande av värmeledning, om den skall kunna bebos utan hälsorisk. Då utförandet av dessa åtgärder med hänsyn till de ekonomiska förhållandena i församlingen skulle medföra oskäligt stor tunga för församlingen och dess invånare, anser jag, särskilt på grund av att församlingen uppfört prästgården utan bidrag ur kyrkofonden, det synnerligen önskligt, att anslag ur kyrkofonden måtte utan återbetalningsskyldighet kunna utgå för ändamålet. Jag kan emellertid icke finna 1925 års lag vara tillämplig på det föreliggande fallet, och jag får därför på det livligaste tillstyrka, att riksdagens och kyrkomötets medgivande till bifall till ansökningen måtte utverkas.

Utskottet har vid behandling av propositionen icke funnit anledning till erinran mot densamma, och får alltså hemställa,

Utskottet.

att förevarande proposition må av riksdagen bifallas.

Stockholm den 11 mars 1932.

På första lagutskottets vägnar:

A. ÅKERMAN.

Vid detta ärendes behandling ha närvarit:

från första kammaren: herrar Åkerman, Anderson i Hägelåkra, Klefbeck, Borell*, Larsson i Lerdala, Schlyter, Bissmark och Julin;

från andra kammaren: herrar Björkman, Lindqvist i Halmstad, Lindley, Olsson i Rimfors, Johansson i Brånalt, Johanson i Huskvarna, Olsson i Mellerud och Grapenson.

* Ej närvarande vid utlåtandets justering.